Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Wyznania religijne na Pomorzu Wschodnim w okresie nowożytnym, PG_00183892		
Kierunek studiów	Religioznawstwo (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2024 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2025/2026
Poziom kształcenia	II stopnia	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	2	Język wykładowy	polski polski
Semestr studiów	3	Liczba punktów ECTS	3.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	zaliczenie
Jednostka prowadząca			
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr hab. Sławomir Kościelak	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu	dr hab. Sławomir Kościelak	

Formy zajęć							
	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy					
	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30	0.0	45.0	75

Cel przedmiotu	Zapoznanie studentów ze specyfiką stosunków religijnych na mieszanym wyznaniowo (na skutek reformacji i kontrreformacji) obszarze szeroko pojętego Pomorza Wschodniego (inne określenia - Pomorza Gdańskiego / Prus Królewskich). Konflikty wyznaniowe, współpraca, sojusze międzywyznaniowe, kompromisy. Obszary z dominacją protestancką / katolicką; mniejsze, radykalne ugrupowania protestanckie, uchodźstwo religijne, problem żydowskiej diaspory. Ramy chronologiczne tak rozumianej nowożytności - od początku XVI po wiek XIX (zwłaszcza epokę przedindustrialną).

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[RELMU2_W01] Ma pogłębioną wiedze o specyfice przedmiotowej i metodologicznej antropologii religii; zna historyczny rozwój religii; w zaawansowanym stopniu zna i rozumie zależności między religią a kulturą i społeczeństwem, co umożliwia interdyscyplinarną i multidyscyplinarną pracę ze specjalistami z innych dziedzin nauki	Ma wiedzę na temat specyfiki przedmiotowej i metodologicznej antropologii religii, na przykładzie Pomorza Wschodniego zna historyczny rozwój religii w epoce nowożytnej oraz rozumie zależności między religią a kulturą i społeczeństwem w stopniu umożliwiającym pracę interdyscyplinarną i multidyscyplinarną z innymi specjalistami z innych dziedzin nauki	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[RELMU2_K04] Aktywnie uczestniczy w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i jego aktualizacja; nawiązuje kontakty z instytucjami kultury; jest zdolny do komunikowania się w sposób kompetentny i kulturalny; potrafi posługiwać się zdobytą wiedzą z zachowaniem zasad etycznych	Aktywnie stara się uczestniczyć w zachowaniu dziedzictwa kulturowego i jego aktualizowaniu na Pomorzu Wschodnim, potrafi w tym celu nawiązać trwały i kompetentny kontakt z instytucjami kultury, a zdobytą wiedzą posługuje się zachowaniem zasad etycznych	[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[RELMU2_U06] Wykrywa złożone zależności między kształtowaniem się idei religijnych a procesami społecznymi, politycznymi i kulturowymi oraz określa relacje między tymi zależnościami	Na przykładzie mieszanego wyznaniowo obszaru Pomorza Wschodniego zapoznaje się z zależnościami między kształtowaniem idei religijnych a procesami społecznymi, politycznymi i kulturowymi i umie je odpowiednio zdefiniować	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[RELMU2_W10] Zna i rozumie religijne podstawy kultury oraz zna i rozumie rolę, jaką religie i idee religijne odgrywają w powstawaniu dzieł i instytucji kultury	Po zapoznaniu się z dziedzictwem kulturowym Pomorza Wschodniego w zakresie religii zna i rozumie znaczenie roli, jaką religie i idee religijne odgrywają w powstawaniu dzieł i instytucji kultury	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[RELMU2_W03] Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach wiedzy o kulturze; posiada pogłębioną wiedzę o wybranych tradycjach religijnych oraz zbiorowych formach życia religijnego i duchowości	Ma wiedzę na temat tradycji religijnych oraz zbiorowych form życia religijnego i duchowości na obszarze Pomorza Wschodniego w okresie nowożytnym	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
Treści przedmiotu	Reformacja na Pomorzu Wschodnim w XVI wieku Druga, kalwińska reformacja w wybranych ośrodkach Pomorza Wschodniego an przełomie XVI i XVII wieku Kontrreformacja i reforma Kościoła katolickiego w XVI-XVIII wieku Radykalne wyznania protestanckie na Pomorzu Wschodnim w XVI-XVIII wieku: menonici, kwakrzy, arianie i inni Diaspora żydowska w Prusach Królewskich Religijność, religijna koegzystencja, konflikty wyznaniowe Przemiany w religijności i stosunkach wyznaniowych na przełomie XVIII i XIX wieku Religie i związki wyznaniowe na Pomorzu Wschodnim w XIX wieku		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Brak		

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
		51.0%	40.0%
	test pisemny	51.0%	60.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	S. Kościelak, *Dzieje wyznaniowe Prus Królewskich w XVI – XVIII wieku,* [w:] *Prusy Królewskie. Społeczeństwo, kultura, gospodarka,* Szkice z dziejów pod red. Edmunda Kizika, Gdańsk 2012, s. 204 – 263 S. Kościelak, *Przejawy sekularyzacji i religijność w Gdańsku na przełomie XVIII i XIX w. w świetle relacji pamiętnikarskich i prasowych,* „Studia Historica Gedanensia", t. VII, 2016, s. 75-103, E. Kizik, S. Kościelak, *De Statu Ecclesiae Evangelicae. Reformacja i protestantyzm w Gdańsku od XVI do początku XIX wieku,* (współautor Edmund Kizik), Gdańsk 2025 E. Kizik, *Mennonici w Gdańsku, Elblągu i na Żuławach Wiślanych w drugiej połowie XVII i w XVIII wieku. Studium z dziejów małej społeczności wyznaniowej,* Gdańsk 1994 E. Kizik., *Żydzi w Gdańsku i jego przedmieściach do 1793 r.* [w:] *Wokół Wielkiej Synagogi. Szkice z dziejów Żydów gdańskich*, red. E. Barylewska-Szymańska, Gdańsk 2019, s. 56-78
	Uzupełniająca lista lektur	M. Wajsblum, *Quakers and Poland, 1661-1919,* „The Polish Review", 11, 1966, 2, s. 11-22. J. Tazbir, *Antytrynitaryzm w Gdańsku i okolicach,* „Odrodzenie i Reformacja w Polsce", 21, 1976, s. 57-82 S. Salmonowicz, *Życie religijne luteranów toruńskich w XVII – XVIII wieku, „*Odrodzenie i Reformacja w Polsce", 34, 1989, s. 115 – 130 M. Pawlak, *Reformacja i kontrreformacja w Elblągu w XVI – XVIII wieku,* Bydgoszcz 1994 E. Piszcz., *Colloquium Charitativum A.D. 1645. Geneza i przebieg,* Toruń 1995 K. Cieślak. *Między Rzymem, Wittenbergą a Genewą. Sztuka Gdańska jako miasta podzielonego wyznaniowo,* Wrocław 2000 E. Paprocka, *Tolerowani, nielubiani. Katolicy w Elblągu w drugiej połowie XVII i w XVIII wieku,* Elbląg 2009 S. Kościelak, *Katolicy w protestanckim Gdańsku od drugiej połowy XVI do końca XVIII wieku,* Gdańsk 2012 S. Kościelak, *Gdańsk XVI – XVIII w. – bezpieczna przystań dla religijnych uchodźców ? Z dziejów koegzystencji międzywyznaniowej w epoce nowożytnej,* „Studia Historica Gedanensia", t. V. 2014, s. 196-215
	Adresy eZasobów	

Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Początki reformacji w Gdańsku na tle podobnych wydarzeń w Prusach Królewskich Pierwsza, luterańska reformacja w Gdańsku i innych wybranych ośrodkach Prus Królewskich Luteranizm w miastach Prus Królewskich na przykładzie Gdańska Katolicy i kalwiniści w luterańskim mieście na przykładzie Gdańska Protestanccy radykałowie w miastach Pomorza Wschodniego na przykładzie Gdańska i jego okolic Przemiany w religijności i sekularyzacja na Pomorzu Wschodnim na przełomie XVIII - XIX wieku Religie i związki wyznaniowe w Gdańsku w XIX wieku
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.